

Dibortzioa krisi garaian

Banantzea garesti ordaintzen da

Egoera ekonomikoak gizarteko alor guztietan bezalaxe eragin du dibortziazeko orduan ere. Dibortzio kasuak ez dira jaitsi, baina larritasun ekonomikoak behartuta aterabide berrietara jo dute bikotekide bananduek; muturreko soluzioa, etxe berean bizitzen jarraitzea.

IRATI SARASUA ARABAOLAZA

Argazkiak: Dani Blanco

Dibortziatu ostean etxe berean bizitzen jarraitzea beste erremediorik ez du hainbat bikotek. Ez da konponbide egokia, Yolanda Gumbao gizarte laguntzailearen esanetan: "Bikote batek banantzea erabakitzen badu, etxea indarkeria gun e bihur daiteke une horretatik aurrera. Horregatik, egokiena bata bestearengandik ahal bezain laster aldentzea izaten da".

“NIRE GURASOEK dibortziaztea erabaki zuten unean elkarrengandik aldentu izan balira, eta etxe ezberdinetan bizitzea lortu izan balute, gaur egun nire aitarekin dudan harremana askoz hobea izango litzateke, ziur”, dio bere izena eman nahi ez duen 21 urteko alaba hernaniarrak. Gurasoak bananduta izan arren, etxe berean bizi dira hirurak, duela bi urtetik. Kri- siak mundua astindu zuenetik, egoera bertsuan aurkitzen dira hainbat familia: etxea saldu ezinik, ezin diote hipoteka berri bati ekin eta norbaitek pisua erosi bitartean —epe motzean lortuko duten espe- rantzan—, elkarbizitza aterpe berean mantentzea erabaki- tzen dute, beste irtenbiderik ezean.

AGIPASE Gipuzkoako aita eta ama bananduen elkarteko gizarte laguntzailea da Yolanda Gumbao; azpimarratu digunez, etxe berean bizitzea ez da konponbide ego- kia: “Bikote batek banantzea erabakitzen badu, etxea indarkeria gune bihurtu daiteke une horretatik aurrera. Horregatik, egokiena bata bestearengandik ahal bezain laster aldentzea izaten da”. 21 urteko hernaniarrak egoera deseroso hori bizi du egunero, duela bi urtetik; etxera heldu, eta aita leku batean dagoen bitartean ama bestean egoten da. Ez daramate familia baten bizimodua eta behar- beharrezkoa baino ez dute hitz egiten. Sos- tengaezina dela adierazi du, eta ikasketak etxetik kanpo egiteak errealitate horretatik aldentzeko aukera ematen diola: “Gogorra da horrela bizitzea, zure gurasoek elkarri begiratzen ez diotela ikusten baituzu, eta gainera, azkenean nahigabe zu ere beraien arteko eztabaiden parte izaten zara, bata gauza bat esaten dizula- ko eta besteak bestea. Ni aita- rengandik izugarri urrundu naiz, eztabaida asko izan ditu- gu egunerokotasuneko gau- zengatik eta gure arteko harremanak nabar- men egin du okerrera”.

Krisi ekonomikoa testuinguru, zaila iza- ten da beste pisu bat erostea edo alokatzea eta sarri senide edo lagunak etxera joaten da bizitzera bikotekideetako bat. AGIPASE elkarteak aita bananduentzako pisuak jarri zituen martxan duela urte gutxi, baina ez dute pertsona askorentzako lekuri eta beraz ez da hain irtenbide ona suertatu. Gumbao gizarte laguntzailearen arabera, gizonak izaten dira dibortzioan, seme-ala-

Batez ere krisiak bultzatuta, beste irtenbide bati ekin dio hainbatek: haurra ohiko etxebizitzan geratzen da beti eta gurasoak dira etxe horretan bizitzeko txandakatzen direnak

Haurraren zaintzaz arduratzen den bikotekide ohiari pasa beharreko pentsioaren kopurua aldatzea eskatzen du zenbaitek, diru-sarreretan murrizketa jasan duela-eta

bak badituzte behintzat, ekonomikoki kalte- tuenak. Kasuen %90ean emakumea da hau- rrekin geratzen dena, eta haurra eta haren zaintzailea geratzen dira familiaren etxebizi- tzan. Gizonak alde egin behar izaten du etxetik, beste etxe baten hipoteka ordaindu

behar izaten du eta familiaren etxebizitzaren kargu jarraitzen du hein batean, titularretako bat bera delako. Horrez gain, seme-alabak 18 urte egin edo ikasketak amaitu arte, pentsioa ordaintzea derrigorrezkoa zaio. “Nik 18 urte baino gehia- go ditut, baina ikasketak buka- tu bitartean aita pentsioa ordaindu beharko dit, legeak hala dioelako, eta ordaindu beharrekoa amarekin adostuko

du. Diru kontuak dibortzioetan arazo nagusi bilakatzen dira eta eztabaida askoren muina dira”, berretsi du hernaniarrak.

Esan bezala, kasu ia denetan amak hartzen du seme-alabaren zaintza bere gain, baina haurraren zaintza partekatzea adosten hasi dira geroz eta bikote banandu gehiago. Hala, biek eskubide berdinak dituzte umearen hezi- ketan eta biek dute haurrarekin denbora luzez egoteko aukera. Batez ere krisiak bul- tztatuta, zenbaitetan beste irtenbide bati ekin dio hainbatek: haurra ohiko etxebizitzan geratzen da beti eta gurasoak dira etxe horre- tan bizitzeko txandakatzen direnak —bi aste- ro, adibidez—. Adituen ustetan, ordea, kalte- garria da banandu berri den bikotearentzako, eztabaida gehiago eragin ditzakeelako. Azken

finean, dibortziazteko erabakia hartu aurretik harremana ego- kia ez bazen, etxea diskusio gehiagoren iturri izan daiteke sarri askotan.

Prozesu bi

Dibortzio tasa mantendu egin da azken urteotan, ez gora ez behera. Baina elkarteko aboka- tu batek azaldutakoaren arabe- ra, egoera ekonomikoak badu

ondoriorik banaketa prozesuan. Bi dibortzio mota daude: adostutakoa eta adostasunik gabea. Adostasuna dagoenetan, bikoteak abokatu eta prokuradore bat kontratatzen ditu, eta etorkizuneko bizitza edo eginbeha- rrak adosten dituzte, hau da, hitzarmen bat egiten dute, irabazpidezko ondasunen likida- zioarekin edo gabe. Hori osatuta dagoenean, dibortzio eskaera aurkezten zaio epaileari, adostutakoa azaltzen duen hitzarmenarekin; ez da epaiketaren beharrik izaten. Epaileari eskaera aurkezten zaionean tartean haurrak

badaude, ministerio fiskalak kasua aztertzen du, baina ez da tramite luzea izaten, hilabete baten buruan lor daiteke dibortzioa horrelako kasuetan. Azken finean, bikotea bera da beraien etorkizuneko bizitzaren egitura zehazten duena; eurek erabakitzen dute bai aitak eta bai amak zenbat denbora izango duen haurra ikusteko, zenbatekoa izango den pentsioa, etxea noren esku geratuko den...

Adostasunik gabeko dibortzioetan, abokatu eta prokuradore banak hartzen dute parte. Bikotekide batek dibortzio eskaera aurkezten du, berak eskatzen duena agiri batean azalduta, eta besteak ezezkoarekin erantzuten dio orrialde horri. Beraz, epaiketara jotzea izan ohi da hurrengo pausoa. Luze jotzen duenez, dibortzioaren epaiketa egin bitartean bete beharrekoa arautzen da beste epaiketa batean. Epaileak hartzen du azken erabakia, aldeetako baten mesedetan edo erdi-bitarteko epaia ebatziz. AGIPASEko abokatuak onartu duenez, dibortzioa berez da ekintza traumatikoa, betiko izango dela pentsatzen duzun zerbait amaitzen delako, baina adostasunik gabekoa askoz ere mingarriagoa da, prozesua gogorragoa delako eta epaiketa nekagarria delako oso. Bana- ketak berak, premia ekonomikoek eta aba-

rrek sortzen dituzten haserre eta frustrazioei aurre egiteko, laguntza psikologikoa eskaintzen du elkarteak. Tratu txarren zantzuak egonez gero ere, dagokien instituzioekin eta terapia psikologikoekin beharrezko neurriak hartzen dituzte berehala.

Kontuak kontu, azken urteetan gora egin du adostutako dibortzioen kopuruak eta krisi ekonomikoak eragina izan dezakeela uste dute elkarteak. Azken finean, adostu gabeko dibortzioetan bikoitza ordaindu behar izaten da eta luze jotzen duen bidea da. Horrez gain, adostutako negoziaketetan, lehen gertatzen ez zen fenomeno bat ematen ari da: dibortziotik denbora batera, haurraren zaintzaz arduratzen den bikotekide ohiari pasa beharreko pentsioaren kopurua aldatzea eskatzen du zenbaitek. Horretarako, epailearen aurrean frogatu beharko da soldatan edo diru-sarreretan murrizketa jasan duela eta ekonomikoki estututa ikusten duela bere burua. Epaileak hala berretsiz gero, egoera ekonomiko berrira egokituko luke pasa beharreko pentsioa.

Bestalde, eta bitxia dirudien arren, krisiaren ondorioz iruzurrak areagotu direla azpimarratu du AGIPASEko abokatuak, dibortzio faltsu deiturikoak egiten dituztela, alegia: "Askotan, ofiziozko abokatu gisa

EGIZU HARPIDETZA EGIOZU HARPIDETZA

Hego Euskal Herrian 138 € / Ipar Euskal Herrian 168 €

Izen-abizenak

Helbidea

Posta kodea Herria

Herrialdea

N.A./I.F.K.

Telefonia

e-posta

Kontu zenbakia (20 digitu)

Ikasle bazara (unibertsitate / euskaltegi) edo
Gazte Txartela baduzu %25eko deskontua harpidetzan.

943 37 15 45 · harpidetza@argia.com

Jaso lekuan
kobratu
SELORIK EZ

argia

1-FD POSTA KUTXA
20160 LASARTE-ORIA
(GIPUZKOA)

TOLESTU

ERANTZUN KOMERTZIALA
Báimen zkia. 17352
(B.O.C. 22/99-06-02koa)

ZELOPARRA
HERRIA (P.N.)

Dibortzioa bideratzeko abokatua kontratatzea 3.000 euro inguruko gastua izaten da, baina elkarteko abokatuek 1.500 euro baino gutxiago kobratu ohi dute.

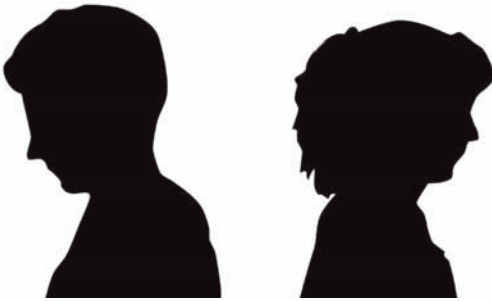
bikote batekin lan egitea egokitzen zaizu, eta lehenengo unetik ohartzen zara beraien helburua ez dela benetan banantzea, dibortzio paperak lortzea baizik, erakundeetatik diru-laguntzak lortu ahal izateko, baina gero batera bizitzen jarraituko dutela”. Hain zuzen, gerora hainbat bikotek iruzurra onartu izan diotela diosku abokatuak. Aita edo ama banandua izateagatik eta umea zaintzapean izateagatik, instituzioen laguntza jasotzen da.

Izapideen kostuak

Eskaintzen dituen zerbitzuen artean, aholkularitza fiskala eta zerbitzu juridikoa ematen du AGIPASEk. “Hona jende asko etortzen da, batzuk bikotea mantendu eta bikote-harreman ona eduki ahal izateko aholku bila, eta besteak dibortzioa tramitatzera”, diosku Yolanda Gumbaok. Dibortzioak elkarteetatik tramitatzeta bakoitzak bere kabuz egitea baino askoz merkeagoa da. Dibortzioa bide-

Dibortzio faltsuak ugaritu dira, aita edo ama banandua izateagatik eta umea zaintzapean izateagatik instituzioen laguntza jasotzeko

ratzeko abokatua kontratatzea 3.000 euro inguruko gastua izaten da, baina elkarteko abokatuek 1.500 euro baino gutxiago kobratu ohi dute. Gizarte laguntzailearen hitzetan, askotan neurrigabeko prezioak ordaintzen dira dibortzioen izapideengatik, ezjakintasunak eta desesperazioak bultzatuta jendea edozein prezio ordaintzeko prest egoten baita batzuetan. “Behin gizon batek 18.000 euro ordaindu zituela esan zidan. Horretara iritsi aurretik, abokatuak orduko zenbat eskatzen duen galde-tzea da egokiena eta prezioen konparaketa egitea, hau da, hainbat abokaturen prezioak alderatu eta ondoren erabaki-tzea. Ezinegonak bultzatuta erabakiak azkar hartzen dira, eta hori ez da ona”. Batez beste, elkarte gipuzkoarra astean bost bat familiaren dibortzioaz arduratzen da, hots, urtean 600 familia inguru pasatzen dira bertatik eta gehienetan dibortzio tramiteak egin behar izaten dituzte.

“Nire gurasoek dibortziatea erabaki zuten unean elkarrengandik aldentu izan balira, eta etxe ezberdinetan bizitzea lortu izan balute, gaur egun nire aitarekin dudan harremana askoz hobea izango litzateke, ziur”

ALABA HERNANIARRA

54 urterekin banandu berri den emakume donostiar batek esan digunez, prozesu gogorra izan da, baita ekonomikoki ere: “Bikotekide ohiak eta biok duela zenbait hilabete erabaki genuen banantzea. Trami-

teak egiteko abokatu bana hartu dugu, eta bakoitzak 1.000 euro inguru ordaindu beharko dizkiogu gure abokatuari”. Horrez gain, etxea saltzea asko kosta zitzaien, eta azkenean prezioa izugarri jaitsi behar izan zuten. Batera zuten etxebizitza horretako %70 emakumearena zenez, saldutakoan lortutako diru-kopuruarekin etxebizitza berria erosteko aukera izan du berak. Senar ohiak aldiz, senideei eskatu die dirua, hipoteka berri bati ekin ahal izateko. Batera duten alabari aitak pentsioa pasa beharko dio 25 urte egin bitartean, baina eman beharreko diruaren inguruko adostasunik lortu ez dutenez, epailearengana jotzea erabaki dute, eta horrek prozesua garestituko du.

Berez erabaki zaila da dibortzioarena, ez dago dudarik, baina egoera ekonomiko gogorrean dagoen jendearentzako oraindik lasgarriagoa da. Ez dago konponbide samurrik, latza da etxe berean bizitzen jarraitu behar izatea, senide edo lagunaren atea jotzea, bi hipotekaren ardura hartzea... eta bizitza berri bati ekitea. Adituen esanetan, dibortzio kopurua mantendu egingo da datozen urteetan eta hala bada, garbia da ondorioa: krisi garaioan, zailtasun ekonomikoek are mingarriagoa egingo dute banaketa. ■

Aktualitatearen alde ezberdinak konbinatuko dizkizugu astero

ARGIA. Kalitatezko prentsa independentea

Jaso ezazu Euskal Herriko astekaria hilabetez **doan!**

sustapena@argia.com · 943 37 15 45